

Analiza financijskog stanja Carlsberg Croatia d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Pejić, Antonija

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:874163>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-30**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Antonija Pejić

**ANALIZA FINANCIJSKOG STANJA PODUZEĆA
CARLSBERG CROATIA D.O.O., KOPRIVNICA U
RAZDOBLJU OD 2014. DO 2018. GODINE**

Završni rad

Osijek, 2020. godina

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Antonija Pejić

**ANALIZA FINANCIJSKOG STANJA PODUZEĆA
CARLSBERG CROATIA D.O.O., KOPRIVNICA U
RAZDOBLJU OD 2014. DO 2018. GODINE**

Završni rad

Kolegij: Analiza financijskih izvještaja

JMBAG: 00102184543

e-mail: antonija.pejic@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

Osijek, 2020. godina

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni _____ (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom Creative Commons Imenovanje — Nekomercijalno — Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Antonija Pejić

JMBAG: 00102184543

OIB: 88059235238 e-mail za kontakt:

antonija.pejic1998@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij

Naslov rada: Analiza financijskog stanja poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u razdoblju od 2014. do 2016. godine

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

U Osijeku, 7. rujna 2020. godine

Potpis

SAŽETAK

Clasberg Croatia d.o.o. sa sjedištem u Koprivnici, jedna je od najvećin pivovara u Republici Hrvatskoj te zajedno sa Zagrebačkom pivovarom i pivovarom Heineken Hrvatska čini tzv.“veliku trojku“ pivovara prema ostvarenim prihodima. Ova koprivnička pivovara najnovija je i najmodernija te u svojoj ponudi ima širok asortiman različitih internacionalnih pivskih brendova. Kako bi održavali svoju tradiciju i išli u korak s vremenom, ulaže se u nova postrojenja i opremu, ali i u razvoj novih, različitih varijacija piva koja su uvijek dobro prihvaćena.

Za uspješno poslovanje tvrtke te donošenje kvalitetnih i provjerenih odluka koje utječu na to poslovanje, važno je u svakom trenutku znati stvarno stanje poduzeća. U tome pomažu financijski izvještaji bez kojih je nemoguće kvalitetno praćenje poslovanja i koja se sastavljaju nanovo svake godine. U ovom završnom radu biti će analizirani financijski izvještaji, odnosno bilanca i račun dobiti i gubitka, u razdoblju od 5 godina koje počinje 2014. godine, a završava 2018. godine. Za ovu analizu provedena je horizontalna i vertikalna analiza bilance, horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka te su izračunati financijski pokazatelji pomoću koji se donose odluke i budući planovi za promatrano poduzeće.

Ključne riječi: poslovanje, uspješnost, financijska analiza, pokazatelji, dobit, gubitak.

SADRŽAJ

1. Uvod	2
2. Temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja	3
2.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja	4
2.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja	5
2.3. Financijski pokazatelji poslovanja	5
3. Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica.....	8
3.1. Analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica.....	10
3.1.1. Horizontalna analiza bilnace	11
3.1.2. Vertikalna analiza bilance	13
3.1.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	15
3.1.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka.....	16
3.1.5. Analiza financijskih pokazatelja	18
5. Zaključak	24
6. Literatura	25
7. Popis slika.....	26
8. Popis grafova.....	26
9. Popis tablica	26
10. Popis priloga.....	27

1. Uvod

Za donošenje kvalitetnih odluka u poslovanju važno je imati jasne i provjerene informacije koje opisuju stvarno stanje poduzeća. Te informacije se nalaze u financijskim izvještajima koje sastavljaju poduzetnici te pravne i fizičke osobe koje su prema zakonu obveznici poreza na dobit. „Stoga je potrebno istaknuti kako su ciljevi financijskog izvještavanja pružiti informacije o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja poduzeća, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka“ (Žager, K. i ostali, 2017., str. 224.) Korisnici financijskih izvještaja se dijele u dvije skupine, a to su interni i eksterni korisnici. Pod pojmom internih korisnika se podrazumijevaju zaposleni radnici u poduzeću te menadžment samog poduzeća, dok se u eksterne korisnike ubrajaju dobavljači, kreditori, investitori, kupci i dr. U temeljne financijske izvještaje ubrajaju se: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjeni glavnice te bilješke uz financijske izvještaje.

Prema autorima postoje tri aktivnosti koje opredjeljuju postanak i razvoj analize financijskih izvještaja, a to su: „financijsko upravljanje, upravljačko računovodstvo i financijsko računovodstvo. Ističe se da je računovodstvo „jezik poslovanja“, a financijska analiza, koja se temelji na računovodstvu i financijskom računovodstvu, omogućava primjenu toga jezika u svim poslovnim situacijama“ (Žager, K. i ostali, 2017., str. 36.)

Također smatraju da „analiza financijskih izvještaja teži i k pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su prije svega, sigurnost i uspješnost (efikasnost) poslovanja“ (Žager, K. i ostali, 2017., str. 36.)

U ovom završnom radu provest će se analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u razdoblju od 2014. do 2018. godine. Analiza izvještaja ovog poduzeća obradit će se tehnikama horizontalne i vertikalne analize bilance te računa dobiti i gubitka, te analizom financijskih pokazatelja (ekonomičnosti, profitabilnosti, likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti) kako bi se utvrdio financijski položaj i uspješnost poslovanja tvrtke u odnosu na neke tvrtke koje posluju u istoj industriji.

2. Temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja

Za opstanak i sami razvoj poduzeća na tržištu potrebno je dobro upravljanje njegovim poslovanjem i uspješnosti čemu pridonosi analiza financijskih izvještaja koja je prije svega usmjerena na vrijednosne podatke i informacije. Kako bi upravljanje poduzećem bilo uspješno i produktivno nužna je jedna od funkcija menadžmenta, a to je planiranje kao sastavni dio upravljanja. Planiranje podrazumijeva uočavanje dobrih osobina poduzeća koje treba iskoristiti za daljnji razvoj i usavršavanje, ali i onih negativnih, odnosno nedostataka na kojima treba kontinuirano raditi i ispravljati ih. Upravo u tome pomaže analiza financijskih izvještaja jer se pomoću nje dobivaju informacije za kvalitetno donošenje odluka. (Šilbar D., 2010., str.1.)

Prema Žager, K. i ostalima (2017., str.93.) bilanca i račun dobiti i gubitka, odnosno jedni od temeljnih financijskih izvještaja, imaju izrazito važnu ulogu s aspekta eksternih i internih korisnika podataka. Autori također smatraju da je bilanca temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan i zbog toga je to posebno važan izvještaj jer ukazuje na financijski položaj poduzeća. Imovina, obveze i kapital su prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja poduzeća te je upravo zbog toga bilanca služi i kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja. „Bilanca je popis sve imovine (aktive) društva i svih izvora kapitala (pasive) pomoću koje je ta imovina stvorena na kraju nekog obračunskog razdoblja. Imovina (aktiva) dijeli se na: obrtnu (tekuću) imovinu, dugotrajnu imovinu i ostalu imovinu. Navodi se po načelu padajuće unovčivosti tako da je prva stavka novac na računu, a zadnja ona imovina kojoj treba najduže vremena da se poretvori u novac. Izvori kapitala (pasiva) dijele se na tuđi i vlastiti kapital. Tuđi kapital dijeli se na kratkoročne beskamratne obveze, kratkoročne obveze pod kamatom i dugoročne obveze. Vlastiti kapital dijeli se na ulog i zadržanu dobit.“ (Tracy, John A., 1994., str. 12.)

Autori Žager i ostali (2017., str. 109.) u svojoj knjizi Analiza financijskih izvještaja definiraju račun dobiti i gubitka kao također temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku (dobit ili gubitak) u određenom obračunskom razdoblju, stoga je ovaj izvještaj posebno važan jer se na temelju njega ocjenjuje uspješnost poslovanja koja se obično definira kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Također kažu da se vezano uz odvijanje poslovnih procesa događaju i promjene u imovini i izvorima imovine te temeljem toga nastaju prihodi, koji predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog

razdolja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama vlasnika, i rashodi kao smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, što ima kao posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice.

Sukladno svemu navedenom, instrumente i postupke analize financijskih izvještaja možemo podijeliti na usporedive i strukturne financijske izvještaje te pokazatelje financijske analize. Prilikom horizontalne analize koriste se usporedivi, a prilikom vertikalne strukturni financijski izvještaji, dok se pokazatelji financijske analize koriste kao pojedinačni pokazatelji, skupine pokazatelja, sustavi pokazatelja i zbrojni pokazatelji. (Šilbar D., 2010., str. 1.)

2.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza daje nam uvid u tendenciju i kretanje pojedinačnih pozicija u financijskim izvještajima dobivenim na kraju poslovne godine, a predmet ove analize su bilančne pozicije i pozicije u računu dobiti i gubitka. Horizontalna analiza dio je komparativnih financijskih izvješća koji daju usporedbu određene pojave kroz više obračunskih razdoblja. Kako bismo na temelju te analize mogli donositi uspješnije poslovne odluke, potrebno je uspoređivati više godina odnosno poslovnih razdoblja jer rezultat dobiven analizom samo dvaju razdoblja može davati dojam pozitivnog poslovanja, no kada se uspoređi više razdoblja, dobiveni rezultat može ukazivati na određene probleme. (Bofek B. i ostali, 2012., str. 158.)

U ovom radu, u četvrtom poglavlju, u odnos su stavljene podaci dobiveni analizom 5 godina, odnosno od 2014. do 2018. godine, pri čemu je bazna godina bila prethodna godina promatrane godine, tj. uspoređuje se 2015. sa 2014., 2016. sa 2015. itd.

2.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Za razliku od horizontalne analize, podloga za vertikalnu analizu su strukturni financijski izvještaji kojima se uspoređuju financijski podaci u jednoj godini, na način da se u bilanci ukupna aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100, dok se ostale pozicije računaju kao postotak od ukupne aktive odnosno pasive. Vertikalna analiza provodi se i na računu dobiti i gubitna na način da se prihodi od prodaje izjednačavaju sa 100, a ostale pozicije se prikazuju kao postotak te veličine. „U kontekstu ocjene poslovanja provedbom vertikalne analize na temelju strukturnih financijskih izvještaja važno je napomenuti da su tako pripremljeni izvještaji usmjereni na dva važna aspekta: razmatranje izvora imovine poduzeća koji mogu biti tuđi izvori (kratkoročne obveze i dugoročne obveze) i vlastiti izvori (vlasnička glavnica) te razmatranje strukture imovine koja se prije svega odnosi na omjer kratkotrajne i dugotrajne imovine koji je prije svega određen djelatnošću koju poduzeće obavlja.“ (Žager i ostali, 2017., str.275.)

2.3. Financijski pokazatelji poslovanja

Pored horizontalne i vertikalne analize, financijski pokazatelji predstavljaju najznačajniji instrument analize financijskih izvještaja. Važnost ovih pokazatelja leži u tome što se oni izračunavaju zbog toga da bi se stvorila informacijska osnova za donošenje konkretnih i kvalitetnih poslovnih odluka u poduzeću. (Žager, K. i ostali, 2017.,str. 172.) Financijski pokazatelji mogu se podijeliti u nekoliko skupina, a to su: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji ekonomičnosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja.

Pokazatelji likvidnosti

Prema Belak V. (2014., str. 130.) likvidnost se može definirati kao sposobnost plaćanja tekućih obveza i kada je ona dobra znači da se smanjuje rizik od mogućega bankrota poduzeća. Važnost ovih pokazatelja je u tome što upućuju na aktivnosti koje treba poduzimati u poslovanju kako poduzeće ne bi ostalo bez gotovine i samim time uzrokovati blokadu računa i isporuke od dobavljača. Najčešći pokazatelji likvidnosti su neto poslovni kapital (obrti kapital), koeficijenti trenutne, tekuće i ubrzane likvidnosti te koeficijent financijske

stabilnosti i svaki od njih se računa pomoću pozicija iz bilance poduzeća prema dolje navedenim formulama (Hadrović Zekić, B., 2020.)

- neto poslovni kapital = kratkotrajna imovina – kratkoročne obveze
- koeficijent trenutne likvidnosti = novac / ukupne kratkoročne obveze
- koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
- koeficijent ubrzane likvidnosti = kratkotrajna imovina – zalihe / uk. kratk. obveze
- koeficijent financijske stabilnosti = dugotrajna imovina / kapital + dugoročne obveze

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti se također izračunavaju iz bilance te su odraz strukture pasive te zbog toga odražavaju statičku zaduženost i pomažu zaključiti koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala odnosno glavnice, a koliko iz tuđeg kapitala tj. obveza. Koeficijent zaduženosti stavlja u odnos ukupne obveze i ukupnu imovinu, a koeficijent vlastitog financiranja glavnice i ukupnu imovinu te oni zajedno prikazuju strukturu izvora financiranja imovine i samim time njihov zbroj mora biti 1. Ostali pokazatelji zaduženosti su: koeficijent financiranja, omjer duga i glavnice, stupanj pokrića I i II te se računaju pomoću sljedećih formula:

- koeficijent zaduženosti = ukupne obveze / ukupna imovina
- koeficijent vlastitog financiranja = glavnica / ukupna imovina
- odnos duga i glavnice = ukupni dug (obveza) / kapital
- stupanj pokrića I = vlastiti kapital * 100 / dugotrajna imovina
- stupanj pokrića II = (vlastiti kapital + dugoročne obveze)*100 / dugotrajna imovina

Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti se izračunavaju iz računa dobiti i gubitka i to iz pozicija prihoda i rashoda te pokazuju koliko se jedinica prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukupne prihode i ukupne rashode u odnos stavlja ekonomičnost ukupnog poslovanja i pokazuje koliko je kuna ukupnih prihoda poduzeće ostvarilo na jednu kunu ukupnih rashoda. U pokazatelje

ekonomičnosti ubraja se još i ekonomičnost poslovanja, ekonomičnost prodaje, ekonomičnost financiranja i ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti:

- ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi
- ekonomičnost poslovnih aktivnosti = prihod od poslovne aktivnosti / rashod od poslovne aktivnosti
- ekonomičnost financiranja = financijski prihod / financijski rashod

Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelja aktivnosti ima najviše i poznati su kao koeficijenti obrta jer se izračunavaju kao omjeri prometa odnosno prihoda i prosječnog stanja određenih dijelova imovine te ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Koeficijent obrta se najčešće izračunava za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja te ako je on poznat, moguće je izračunati i prosječno trajanje obrta. Tako koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko je puta godišnje poduzeće obrnulo svoju ukupnu imovinu, tj. koliko je kuna ukupnih prihoda ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine. (Žager, K. i ostali, 2017.,str. 50.)

- koeficijent obrta ukupne imovine = ukupni prihod / ukupna imovina
- koeficijent obrta kratkotrajne imovine = ukupni prihod / kratkotrajna imovina
- koeficijent obrta dugotrajne imovine = ukupni prihod / dugotrajna imovina
- koeficijent obrta potraživanja = prihod od prodaje / potraživanja
- koeficijent obrta zaliha = prihod od prodaje / stanje zaliha

Pokazatelji profitabilnosti

U pokazatelje profitabilnosti se ubrajaju neto i bruto profitna marža, neto i bruto rentabilnost imovine te rentabilnost vlastitog kapitala te oni mjere povrat uloženog kapitala odnosno koliko efikasno poduzeće koristi svoju imovinu i koliko efikasno upravlja svojim ekonomskim aktivnostima. To su najpoznatiji i samim time najčešće korišteni pokazatelji koji se izračunavaju iz pozicija bilance i računa dobiti i gubitka pomoću sljedećih formula:

- neto profitna marža = neto dobit / ukupni prihod
- bruto profitna marža = bruto dobit / ukupan prihod
- stopa povrata imovine = dobit nakon oporezivanja / ukupna imovina

- stopa povrata kapitala = neto dobit / glavnica (vlastiti kapital)

3. Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica

Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica jedna je od najvećih pivovara na hrvatskom tržištu sa sjedištem u Koprivnici. Dio je danske grupacije Carlsberg koja je prisutna na više od 150 svjetskih tržišta, a koju je 1847. godine osnovao Jacob Christian Jacobsen čiji je životni moto bio unaprijediti kvalitetu piva. Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica, najnovija je, najmodernija i ekološki najnaprednija pivovara u odnosu na druge pivovare na našem području, te posluje u skladu s najvišim ekološkim standardima i kvalitete u cjelokupnom procesu proizvodnje, distribucije i prodaje piva. U ovoj pivovari trenutno je zaposleno oko 300 djelatnika koji svojim radom doprinose razvoju pivarske industrije u Hrvatskoj. Njihov asortiman se sastoji od internacionalnih pivskih brendova Carlsberg, Tuborg, Grimbergen, Holsten i cidera Somersby te lokalnog brenda – PAN, čiji je asortiman obogaćen za još nekoliko varijacija piva: Pan Zlatni, Pan Lager, Pan Tamni, Pan Free i Pan Radlere. (Carlsberg Croatia, 2020.)

Slika 1: Brendovi Calsberg Croatia d.o.o., Koprivnica

Izvor: Carlsberg Croatia, 2020.

Carlsberg Croatia d.o.o. prvotno se zvala Panonska Pivovara koja je osnovana 1971. godine, dok je 1972. počela proizvodnja Tuborga pod licencom. 1994. Carlsberg kupuje dionice Panonske pivovare, a nakon osam godina postaje vlasnikom koprivničke pivovare te ona nakon nekog vremena mijenja svoj naziv i preuzima upravljanje nad mađarskim i slovenskim tržištem. (Carlsberg Croatia, 2020.)

Prema izvještajima Fina-e (Financijske agencije), 2016. godine na domaćem tržištu proizvodnjom piva se bavio 51 poduzetnik te je sa 1500 zaposlenika ostvario prihod od 2,3 milijarde kuna. U odnosu na 2016. godinu, 2018. prihod se nije mijenjao, no porastao je broj pivara (poduzetnika) na 88, a samim time i zaposlenih je bilo više, oko 1622 zaposlenika. Također je zaključeno da je pivarstvo unosan posao za velike tvrtke, dok male pivovare poslovnu godinu uglavnom završavaju s negativnim financijskim rezultatom. Na našem tržištu vodeća je Zagrebačka pivovara koja drži 44% udjela u Hrvatskoj. Sa 521 zaposlenikom 2016. godine ostvarila je prihod u iznosu većem od milijardu kuna, od čega je udio u izvozu iznosio 125 mlrd. kuna, a neto dobit je iznosila 186,2 mlrd.kuna. Druga po veličini je Heineken Hrvatska, nekadašnja Karlovačka pivovara, koja je iste godine ostvarila prihod od 685 milijuna kuna, što je za 315 milijuna manje u odnosu na Zagrebačku pivovaru. Samim time, i neto dobit je bila manja, iznosila je 52,7 milijuna kuna. Heineken u tom razdoblju zapošljavao 342 ljudi. Na trećem mjestu nalazi se koprivnički Carlsberg sa 353,7 milijuna kuna prihoda, od čega je 80,8 milijuna ostvareno izvozom. (Poslovni dnevnik, 2020.)

Poredak je ostao isti i 2018. godine u kojem je Zagrebačka pivovara ostvarila ukupan prihod u iznosu od 1,1 milijarde kuna, 723,4 milijuna kuna prihoda ostvario je Heineken dok je Carlsberg Croatia poslovao sa znatno manjim prihodima koji su iznosili 323,3 milijuna kuna.

Prema ovim podacima vidljivo je da Zagrebačka pivovara, Heineken Hrvatska i Carlsberg Croatia čine tzv. „veliku trojku“ jer preostale tvrtke u pivarskoj industriji ne ostvaruju više od 85 milijuna prihoda, a povećava se i broj craft pivovara koje svojim financijskim rezultatom ne mogu konkurirati velikim domaćim pivovarama. (Poslovni dnevnik, 2020.)

Tablica 1: Prvih 10 pivovara u 2016. i 2018. godini

Prvih 10 pivovara u 2016.		Rezultati pivara u 2018.		
Tvrtka	Prihod (tisuće kuna)	Kompanija	prihod	dobit
Zagrebačka pivovara	1.022.580	ZAGREBAČKA PIVOVARA	1.123.557	233.167
Heineken Hrvatska	685.148	HEINEKEN HRVATSKA	723.427	105.878
Carlsberg Croatia	353.668	CARLSBERG CROATIA	313.274	4997
Prvo hrvatsko pivo 1664	87.556	PRVO HRVATSKO PIVO 1664	81.593	563
Istarska pivovara	49.966	ISTARSKA PIVOVARA	43.456	2296
Pivovara Osijek	36.175	PIVOVARA DARUVAR	43.090	13.731
Pivovara Daruvar	17.387	PIVOVARA OSIJEK	30.436	0
Pivovara Ličanka	14.799	PIVOVARA MEDVEDGRAD	17.323	356
Cyrkon	14.520	PIVOVARA LIČANKA	14.668	1125
Ličanka - proizvodnja pića	11.729	LIČANKA PROIZVODNJA PIĆA	12.085	1057

u (000 kuna), izvor: Fina

Izvor: Bičak, D. (2017.)

U tablici 1. prikazano je prvih 10 pivovara u Hrvatskoj i njihovi ostvareni prihodi u 2016. i 2018. godini. Iz njih je vidljivo kako Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica iz godine u godinu drži visoko mjesto u odnosu na ostale tvrtke koje se također nalaze u pivarskoj industriji te slikovito prikazuje prije spomenutu „veliku trojku“ u hrvatskoj industriji piva.

3.1. Analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica

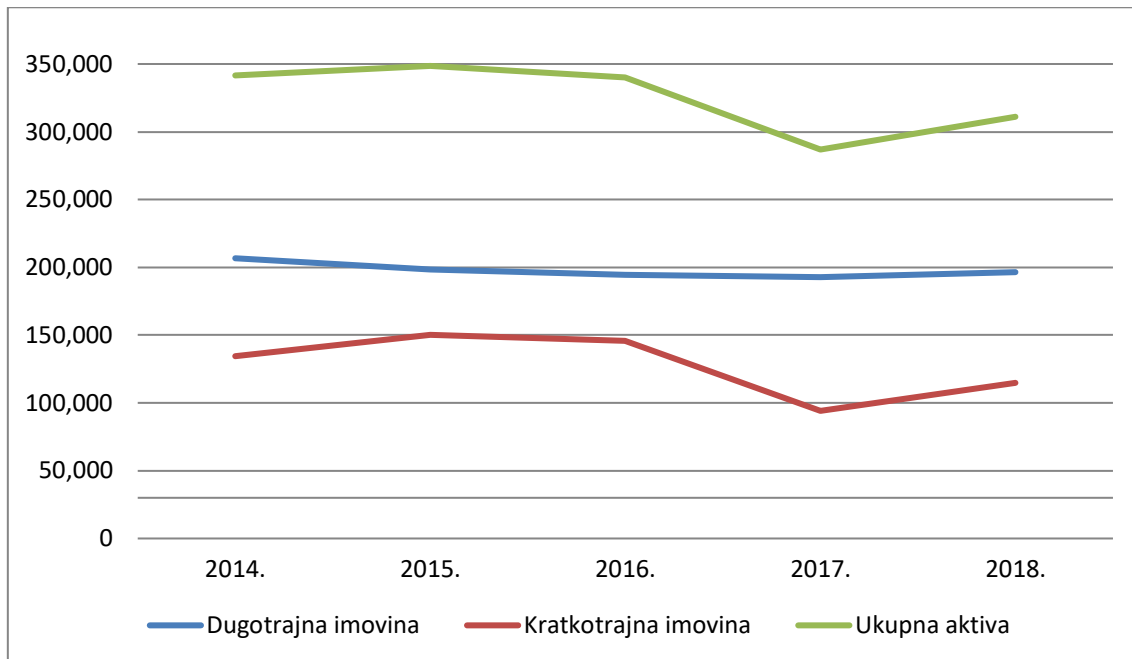
U ovom poglavlju biti će provedena horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka, te isto tako vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka na temelju objavljenih financijskih izvještaja poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine kako bismo mogli dobiti zaključak o poslovanju promatranog poduzeća u četverogodišnjem razdoblju. Isto tako, analiza se provodi i na temelju financijskih pokazatelja čiji su rezultati jako važni pri donošenju kvalitetnih odluka o poslovanju.

3.1.1. Horizontalna analiza bilnace

Horizontalna analiza nam omogućava uvid u promjene tijekom više godina kroz apsolutnu i relativnu promjenu kroz razdoblja. Kao podloga za provedbu horizontalne analize, kao i ostalih analiza, promatra se bilanca te račun dobiti i gubitka poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2018. godine gdje je bazna godina svaka prethodna godina tekuće godine, odnosno uspoređuje se 2015. sa 2014. godinom, 2016. sa 2015. godinom i tako do 2018.

Uspoređujući podatke od 2014. do 2018. godine vidljive su promjene u ukupnoj aktivni poduzeća koja je 2014. godine iznosila 341.680.000,00 kuna, te se u 2017. naglo smanjila za 16% u odnosu na 2014., odnosno iznosila je 286.902.000,00 kuna, nakon čega je godinu poslije bilježila porast od 8%. Najveća sastavnica aktive, dugotrajna imovina, kroz godine bilježi blagi pad od oko 2% godišnje. Tako je 2014. godine iznosila 206.703.000,00 kuna što je najveći iznos dugotrajne imovine u promatranom razdoblju, u odnosu na 2017. kada je iznosila 192.774.000,00, a 2018. je ostvarila blagi porast od 2%. Najveći udio u dugotrajnoj imovini imaju pozicije nekretnina, postrojenja i opreme koje su kroz godine bilježile blagi pad u odnosu na vrijednost u 2014. godini od 199.626.000,00 kuna, no sa 2018. godinom i većim ulaganjem u postrojenja i opremu taj pad je zaustavljen i ostvaren je rast od 3% u odnosu na prethodnu godinu. Za razliku od dugotrajne imovine, kratkotrajna imovina u petogodišnjem razdoblju bilježi pozitivne i negativne promjene. U 2015. godini ostvaren je rast od 12% odnosno za 15.509.000,00 kuna u odnosu na prethodnu godinu kada je kratkotrajna imovina iznosila 134.707.000,00 kuna. Drastično smanjenje 2017. godine u odnosu na 2016. iznosilo je 36% odnosno 51.861.000,00 kuna, dok je godinu poslije zabilježen rast od 22%.

Graf 1: Odnos dugotrajne i kratkotrajne imovine te ukupne imovine poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Izvor: izrada autora

Za razliku od aktive pasiva se sastoji od kapitala i obveza, kratkoročnih i dugoročnih. Od 2014. do 2017. godine Carlsberg Croatia d.o.o. postupno povećava svoje dugoročne obveze koje su 2017. godine iznosile 1.608.000,00 kuna u odnosu na prvu promatranu godinu kada su iznosile 750.000,00 kuna. Društvo je smanjilo obveze za skoro 50% 2017. godine, no godinu kasnije su se povećale za 38% te su iznosile 1.136.000,00 kuna.

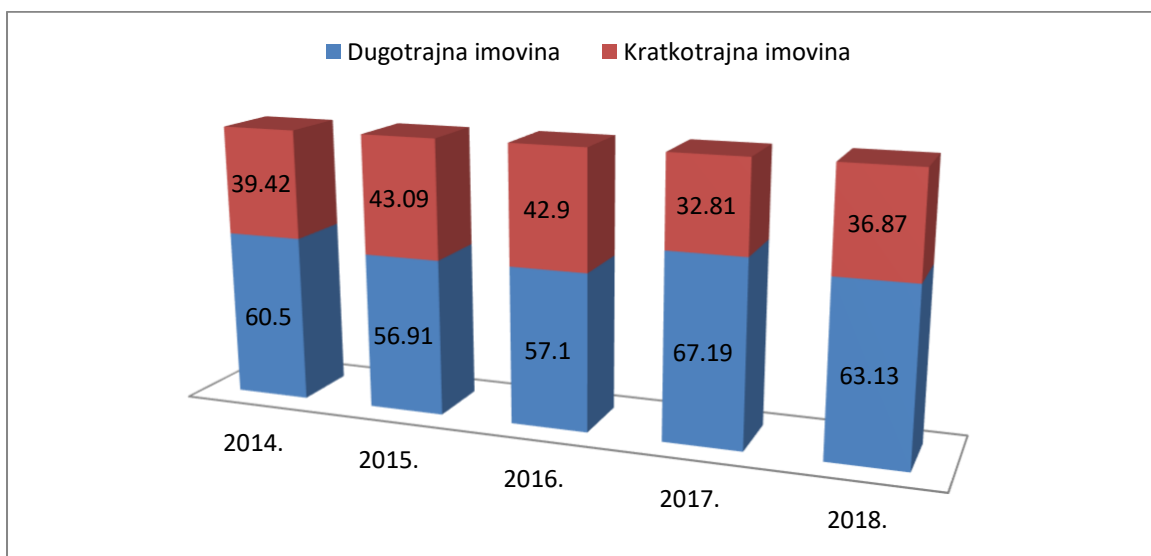
Ista tendencija je vidljiva i kod kratkoročnih obveza koje se 2015. povećavaju za 8% u odnosu na baznu godinu kada su iznosile 148.656.000,00 kuna, dok se u sljedeće dvije godine smanjuju za 3% i čak 32% te su iznosile 105.667.000,00 kuna što čini najmanji iznos kratkoročnih obveza u promatranom petogodišnjem razdoblju. Temeljni kapital se s godinama nije mijenjao te je iznosio 239.932.000,00 kuna, i u tom je iznosu sastavni dio ukupne glavnice koja od 2014. do 2018. godine bilježi konstantan pad za oko 2%. Nakon nepromjenjivog temeljnog kapitala, najveći udio glavnice čini preneseni gubitak koji se svake godine povećava. 2014. godine preneseni gubitak je iznosio 47.255.000,00 kuna, a 2017. 59.461.000,00 kuna što je za 25% više u odnosu na prvu promatranu godinu. Ta tendencija rasta prenesenog gubitka je prestala sa 2018. godinom kada je zabilježen pad od 8% u odnosu na 2017. godinu.

3.1.2. Vertikalna analiza bilance

Vertikalna analiza pokazuje udio svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj, tj. u bilanci se pozicije aktive i pasive izjednačavaju sa 100 te se druge pozicije stavljaju u odnos s njima i na taj način se uočava kretanje odnosa među pozicijama tijekom promatranog razdoblja.

Udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini poduzeća u prvoj promatranj godini iznosi 60,5 % dok se u sljedeće dvije godine smanjuje za oko 3%, a 2017. godine raste za 10% upravo zbog ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu te iznosi 67,19%. U zadnoj promatranj godini taj postotak se smanjuje na 63,13%. Kao i u dugotrajnoj imovini, kratkotrajna imovina također ne bilježi velike oscilacije tijekom petogodišnjeg razdoblja, tako je ova pozicija imala najmanju vrijednost 2014. i 2017. godine kada je iznosila 39,42% i 32,81% na što su najviše utjecala potraživanja od kupaca i ostala potraživanja koja ujedno, pored zaliha, potraživanja za porez na dobit i novca i novčanih ekvivalenata, čine najzastupljeniju poziciju kratkotrajne imovine. Potraživanja od kupaca su u svojem najvećem postotku iznosile 35,83% 2015. godine što je bio uzrok najvećeg udjela kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini Carlsber-a od 43,09% u promatranom razdoblju. Ostali udjeli dugotrajne i kratkotrajne imovine u ukupnij aktivni poduzeća su detaljno prikazani u grafikonu 2.

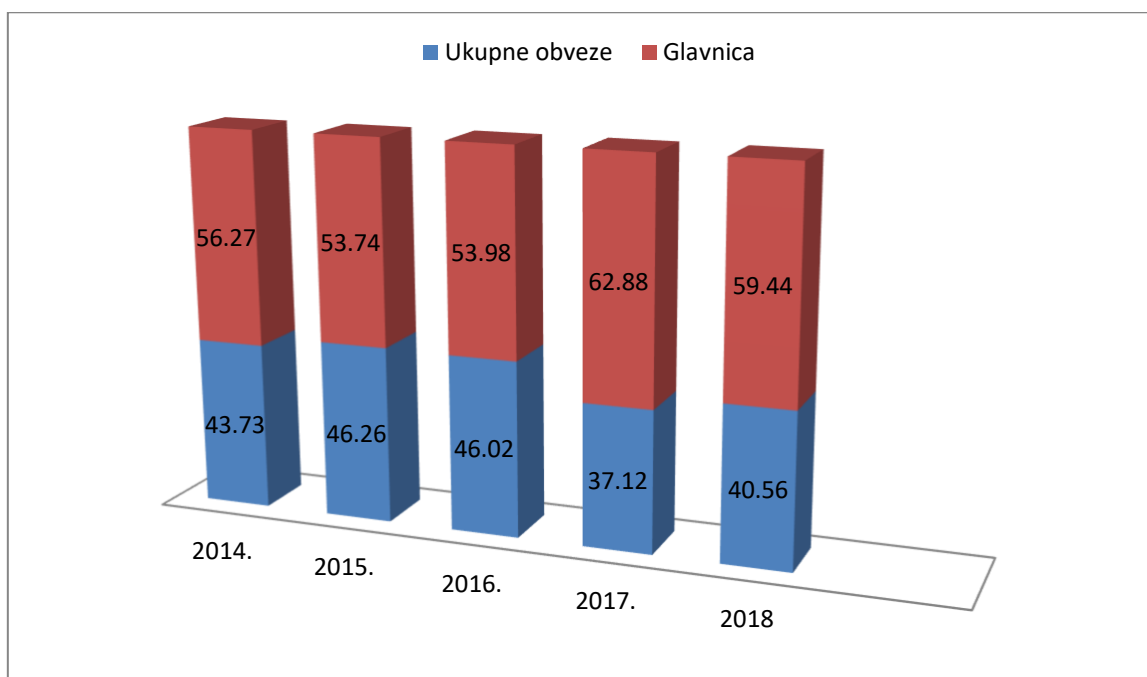
Graf 2: Odnos dugotrajne i kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivni poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Izvor: izrada autora

Najveći udio u ukupnoj pasivi poduzeća čini ukupna glavnica čiji je udio u pasivi 2014. godine iznosio 56,27%, a 2018. godine 59,44% te se u 5 godina nije značajno mijenjala osim 2017. godine kada je iznosila 62,88% te s tim postotkom čini najveći udio u ukupnoj pasivi poduzeća pored ukupnih obveza. Dugoročne obveze imaju sasvim mali udio od oko 0,32% u promatranom razdoblju, dok su ukupne kratkoročne obveze iznosile u svojem najvećem postotku iznosile 46,26% 2015. godine u odnosu na sve ostale godine. Pored rezerviranja i zaduženja na koja se obračunavaju kamate, obveze prema dobavljačima i ostale obveze čine najveći udio u ukupnim kratkoročnim obvezama te tako zbog njihovih povećanja i smanjenja dolazi do promjena u udjelu kratkoročne imovine u pasivi poduzeća. Obveze prema dobavljačima su 2014. godine iznosile 33,14%, dok se taj postotak povećao za 6% 2015. godine, a 2018. je iznosio 40,09%.

Graf 3: Odnos ukupnih obveza i ukupne glavnice u pasivi poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

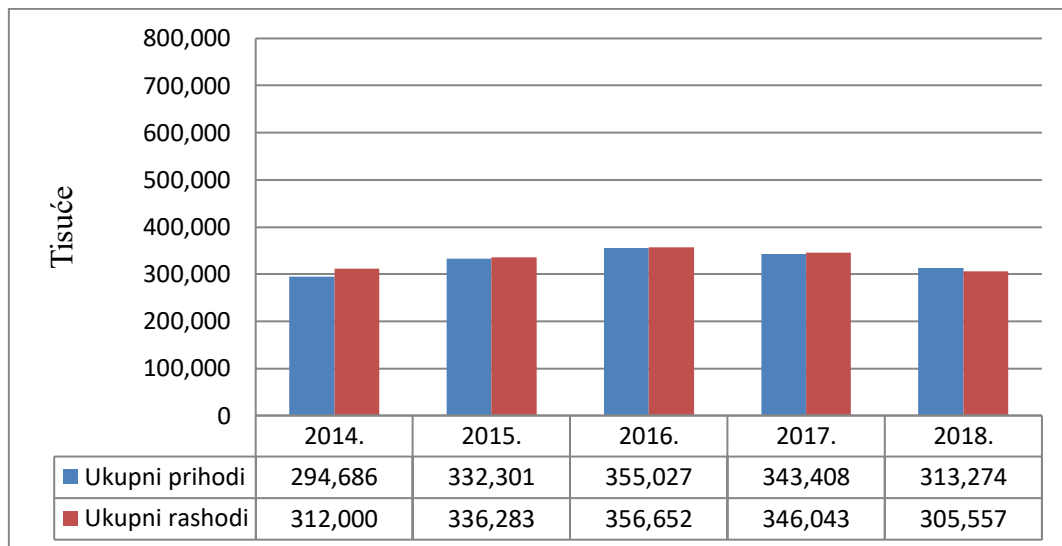
Izvor: izrada autora

Iz grafikona 3 vidljiv je udio promatranih pozicija ukupnih kratkoročnih i dugoročnih obveza i ukupne glavnice u pasivi poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u promatranom petogodišnjem razdoblju te možemo zaključiti da je tijekom tog razdoblja glavnica veća od ostvarenih ukupnih obveza, što znači da je poslovanje većinom financirano iz vlastitih izvora financiranja, dok su tuđi izvori financiranja (dugoročne i kratkoročne obveze) manje zastupljeni.

3.1.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Prema financijskim izvještajima RRiF – a za poduzeće Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica vidljivo je da je ovo poduzeće samo u jednoj godini poslovalo s dobiti i to 2018. godine kada je dobit razdoblja iznosila 4.997.000,00 kuna, dok je prethodne četiri godine poslovalo s gubitkom koji je najveći bio 2014. godine kada je iznosio 18.788.000,00 kuna. Taj gubitak je 2015. godine smanjen za čak 84% kada je iznosio 2.961.000,00 kuna što čini najmanji iznos gubitka u promatranom razdoblju. Ako je poduzeće poslovalo s gubitkom znači da su u svim godinama osim 2018. ukupni prihodi bili manji od ukupnih rashoda što je i prikazano u grafu 4.

Graf 4: Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Izvor: izrada autora

Ako je poduzeće poslovalo s gubitkom znači da su u svim godinama osim 2018. ukupni prihodi bili manji od ukupnih rashoda. Posljedično, kako je najveći gubitak ostvaren 2014. godine tako su ukupni prihodi bili najmanji te su iznosili 294.686.000,00 kuna, s godinama se povećavaju i 2016. godine dosežu najveći iznos od 355.027.000,00 kuna što je za 6% manje u odnosu na prošlu godinu. Ukupni prihodi sastoje se od poslovnih, financijskih i izvanrednih prihoda, a ukupni rashodi od poslovnih, financijskih i izvanrednih rashoda pri čemu u promatranom razdoblju poduzeće nije ostvarilo ni izvanredne prihode ni rashode.

Poslovni prihodi su u svojem najvećem iznosu bili 354.359.000,00 kuna 2016. godine u odnosu na 2014. kada su iznosili 294.201.000,00 kuna što je za 20% manje, u najmanjem iznosu su ostvareni 2018. godine, 312.777.000,00 kuna, kada je poduzeće poslovalo s dobiti.

Najveći udio u poslovnim prihodima imaju prihodi od prodaje koji su bili najveći također 2016. godine kada su iznosili 351.685.000,00 kuna, za 8% odnosno 24.852.000,00 kuna više nego prethodne godine. Za razliku od poslovnih prihoda, financijski prihodi se sastoje od pozicija prihodi od kamata, pozitivnih tečajnih razlika i ostalih financijskih prihoda, puno manji te su 2017. godine iznosili 871.000,00 kuna što čini najveći iznos financijskih prihoda u promatranom razdoblju. Ukupni rashodi imaju istu tendenciju rasta kao i ukupni prihodi te su 2018. godine iznosili 305.557.000,00 kuna što je najmanja razina rashoda za razliku od 2016. godine kada je su bili veći za 14% te su tada iznosili 356.652.000,00 kuna. Najveći udio u ukupnim rashodima imaju poslovni rashodi koji od 2014. do 2016. bilježe rast od 14% odnosno 44.219.000,00 kuna, a od 2016. do kraja promatranog razdoblja se smanjuju za također 14%. Druga pozicija ukupnih rashoda su financijski rashodi koji se sastoje od troškova kamata i bankarskih usluga, negativnih tečajnih razlika u povezanim društvima i ostalih negativne tečajne razlike te ostalih financijskih rashoda. Kao i poslovni rashodi, u prve tri promatrane godine imaju tendenciju rasta te su 2016. godine bini najveći, 1.907.000,00 kuna, dok su na kraju promatranog razdoblja iznosili 549.000,00 kuna što je za čak 43% manje nego prethodne godine kada su iznosili 1.009.000,00 kuna.

3.1.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Vertikalna analiza se u računu dobiti i gubitka provodi tako da se prihodi od prodaje izjednačavaju sa 100 te se zatim računa udio ostalih prihoda i rashoda te prema tome udio poslovnih prihoda u odnosu na prihode od prodaje u prvoj promatranj godini iznosi 100,81% dok 2018. pada na 100,34%. Zatim udio financijskih prihoda je puno manji, te se ne mijenjaju drastično tijekom vremena, a najviši udio u odnosu na prihode od prodaje je ostvaren 2017. godine kada je iznosio 0,26%. S druge strane, poslovni rashodi su u većini razdoblja imali veći udio od poslovnih prihoda od otprilike 103% godišnje, osim 2018. kada su iznosili 97,85% kada je poduzeće ostvarilo dobit razdoblja. Za razliku od poslovnih, financijski rashodi su u nekim godinama bili skoro pa troduplo veći te su naprimjer 2016. godine iznosili 0,54%. Zaključak koji se može donijeti nakon ove analize petogodišnjeg razdoblja poslovanja

poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o. je taj da je društvo od 2014. do 2017. godine poslovalo s gubitkom koji je najveći bio 2014. godine kada je iznosio 6,44% dok se sljedećih godina kretao od 0,90% do 1,10% te je 2018. godina završena s pozitivnim poslovnim rezultatom od 1,60%.

3.1.5. Analiza financijskih pokazatelja

U ovom poglavlju biti će objašnjeni financijski pokazatelji na primjeru financijskih izvještaja poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2018. godine.

Pokazatelji likvidnosti

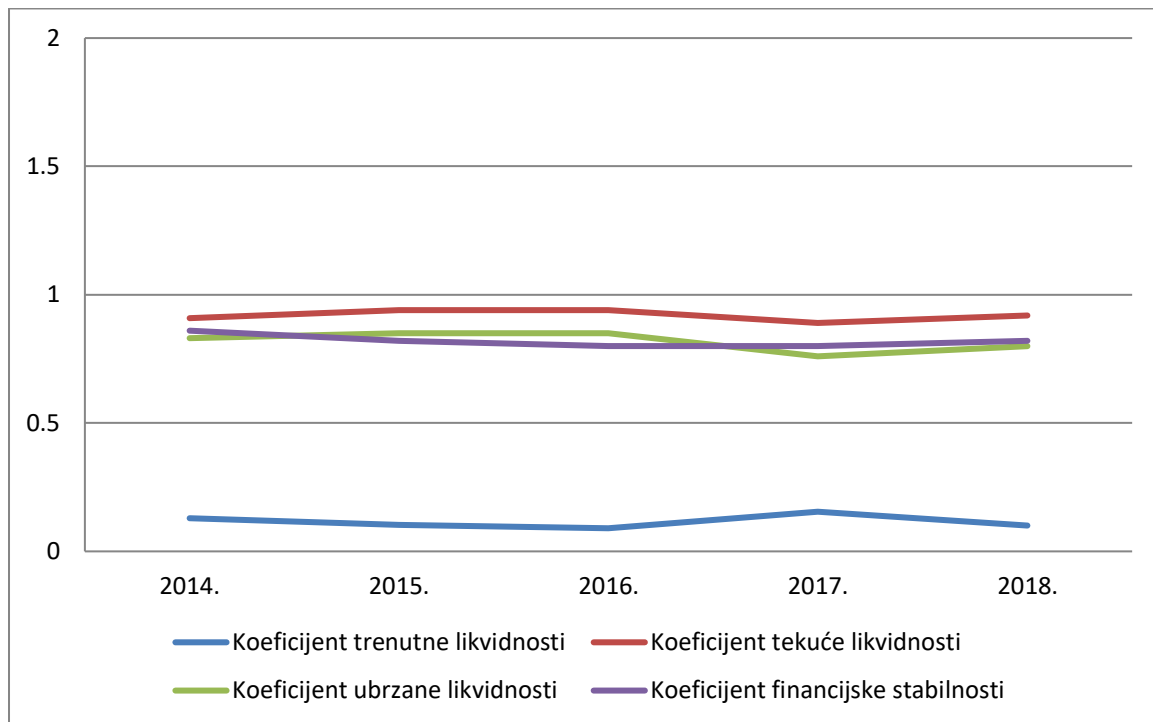
Kratkoročne obveze poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica su u svih 5 promatranih godina bile veće od kratkotrajne imovine, tj. s negativnim predznakom, što znači da poduzeće nije likvidno. Ta je razlika 2014. iznosila 13.949.000,00 kuna te je imala tendenciju pada sve do 2016. godine kada je iznosila 9.011.000,00 kuna, no porast obveza se ponovno dogodio godinu poslije kada razlika između kratkoročnih obveza i kratkotrajne imovine iznosila 11.539.000,00 kuna. Postotak tekućih obveza koje mogu biti odmah plaćene gotovinom najveći je bio 2017. godine kada je iznosio 15,46% za razliku od 2015. kada je taj iznos bio najmanji u promatranom razdoblju, 6,49%. Najveću tekuću likvidnost poduzeće je dostiglo 2015. i 2016. godine sa 0,94 što nije dovoljno da možemo sa sigurnošću reći da ono na vrijeme podmiruje svoje obveze. Da bi se pokazalo da poduzeće ima sposobnost plaćanja obveza u kratkom roku neovisno o pokriću iz prodaje zaliha, koeficijent ubrzane likvidnosti bi trebao biti veći od 1, no najveći je bio također 2015. i 2016. godine kada je iznosio 0,85 te se u ostalim godinama nije značajnije mijenjao. Ovo poduzeće ne financira svoju dugotrajnu imovinu iz kratkoročnih obveza što dokazuje koeficijent financijske stabilnosti koji ni u jednoj godini nije veći od 1, a najveći iznos koji je dosegao je bio 0,86 prve promatrane godine.

Tablica 2 Neto poslovni kapital

Pokazatelji/Godine	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Neto poslovni kapital	-13.949	-10.224	-9.011	-11.539	-10.348

Izvor: izrada autora

Graf 5: Pokazatelji likvidnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Izvor: izrada autora

Pokazatelji zaduženosti

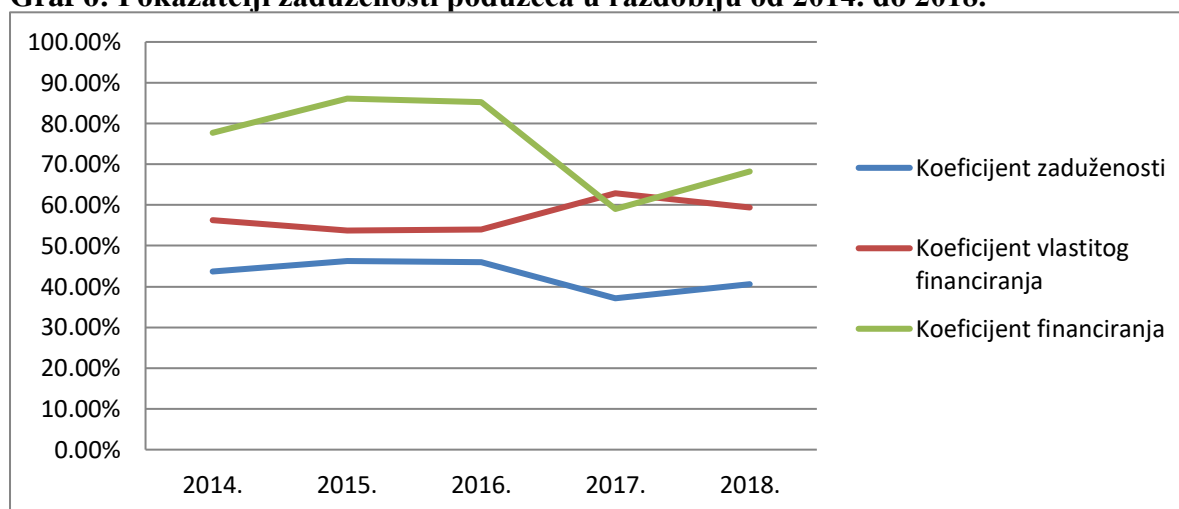
Calsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u velikoj mjeri koristi zaduživanje kao oblik financiranja što dokazuje koeficijent zaduženosti koji je 2014. godine iznosio 43,73% dok je svoj maksimum dosegao godinu kasnije sa 46,26%. Najmanji koeficijent zaduženosti bio je 2017. godine kada je iznosio 37,12%. Iz vlastitog kapitala poduzeće je u prvoj promatranoj godini financiralo 43,73% svoje imovine te je taj postotak bio najveći 2017. godine kada je iznosio 62,88%. Koeficijent financiranja koji u odnos stavlja ukupne obveze i glavnice, 2015. godine je iznosio 86,10% te se s godinama smanjivao. U razdoblju od 2014. do 2018. godine, omjer duga i glavnice je povećan sa 0,39% na 0,61%. Pokriće troškova kamata upućuje na to koliko je puta dobit prije oporezivanja veća od rashoda kamata te je od 2014. do 2017. godine narasla sa 17,65% na 20,52%, a u zadnjoj promatranoj godini se dogodio drastičan pad od -207,57%. Poduzeće svoju dugotrajnu imovinu neuspješno financira dugoročnim izvorima financiranja.

Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Pokazatelj/Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent zaduženosti	43,73%	46,26%	46,02%	37,12%	40,56%
Koeficijent vlastitog financiranja	56,27%	53,74%	53,98%	62,88%	59,44%
Koeficijent financiranja	77,70%	86,10%	85,25%	59,03%	68,24%
Omjer duga i glavnice	0,39%	0,45%	0,88%	0,46%	0,61%

Izvor: izrada autora

Graf 6: Pokazatelji zaduženosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018.

Izvor: izrada autora

Pokazatelji aktivnosti

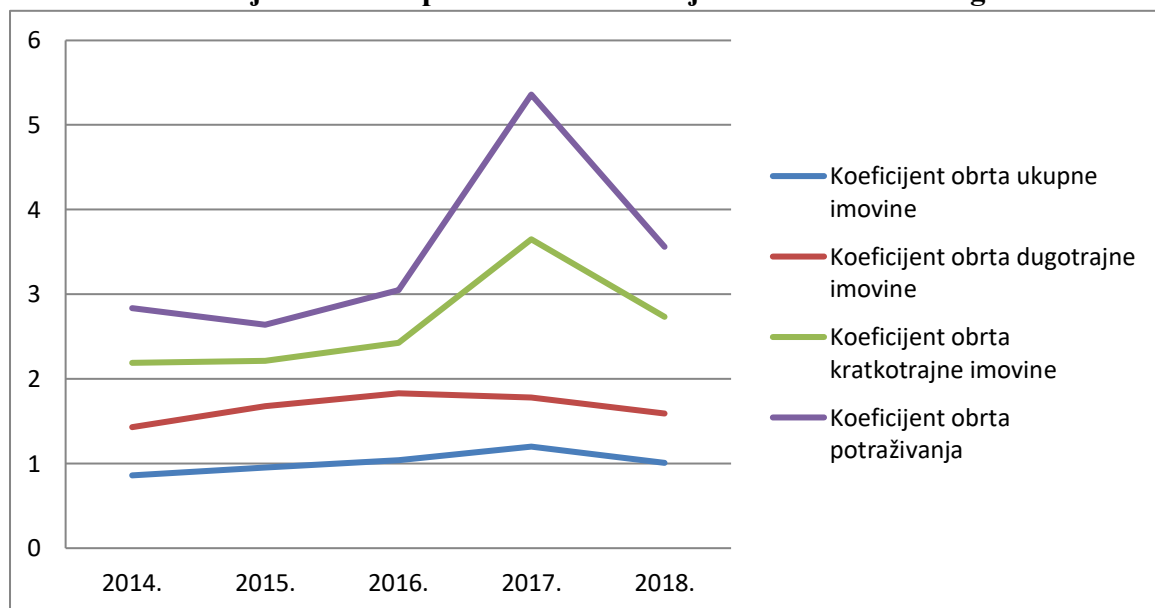
Stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupne imovne dobivamo koeficijent obrta ukupne imovine koji pokazuje koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda. Taj je koeficijent 2014. godine iznosio 0,86 te je imao tendenciju rasta kroz promatrano razdoblje. Koeficijent obrtaja ukupne imovine je svih promatranih godina bio veći od 1, dok je za razliku od njega koeficijent obrta kratkotrajne imovine bio veći od 2 te je 2017. godine iznosio i 3,65. U razdoblju od 2014. do 2017. godine skraćuje se vrijeme naplate potraživanja što dokazuje koeficijent obrta potraživanja koji je najveći bio 2017. godine kada je iznosio 5,36. Calsberg Croatia d.o.o., Koprivnica ima malu prosječnu starost zaliha koja se kreće od 14 do 17 dana u promatranom razdoblju.

Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Pokazatelji/Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,86	0,95	1,04	1,20	1,01
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	1,43	1,68	1,83	1,78	1,59
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2,19	2,21	2,43	3,65	2,73
Koeficijent obrta potraživanja	2,84	2,64	3,05	5,36	3,56

Izvor: izrada autora

Graf 7: Pokazatelji aktivnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Izvor: izrada autora

Pokazatelji ekonomičnosti

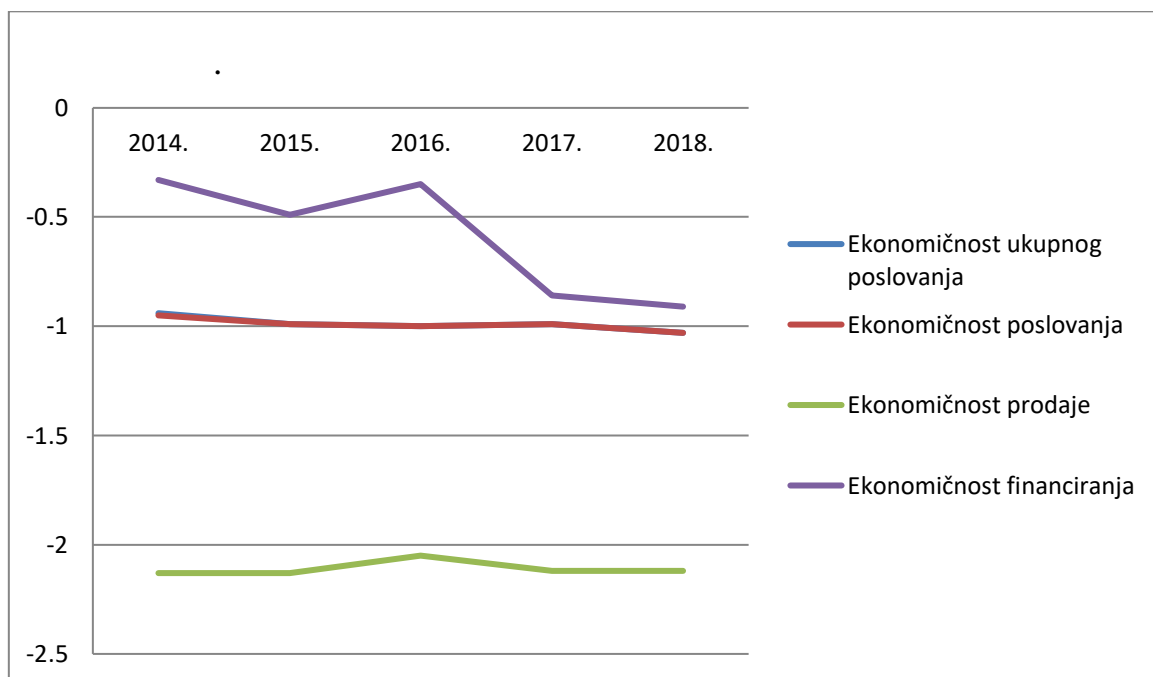
Tijekom promatranog razdoblja ekonomičnost poduzeća nije bila zadovoljavajuća što dokazuje pokazatelj ukupne ekonomičnosti s negativnim predznakom u svim godinama. Ekonomičnost prodaje je također bila jako niska te se u većini godina nije mijenjala. Kao i ostali pokazatelji ekonomičnosti, ekonomičnost financiranja ima negativan predznak u cijelom promatranom razdoblju te je 2014. godine iznosila -0,33 dok je zadnje godine narasla na -0,91.

Tablica 5: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Pokazatelji/godine	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-0,94	-0,99	-1,00	-0,99	-1,03
Ekonomičnost poslovanja	-0,95	-0,99	-1,00	-0,99	-1,03
Ekonomičnost prodaje	-2,13	-2,13	-2,05	-2,12	-2,12
Ekonomičnost financiranja	-0,33	-0,49	-0,35	-0,86	-0,91

Izvor: izrada autora

Graf 8: Pokazatelji ekonomičnosti poslovanja u razdoblju od 2014. do 2018.

Izvor: izrada autora

Pokazatelji profitabilnosti

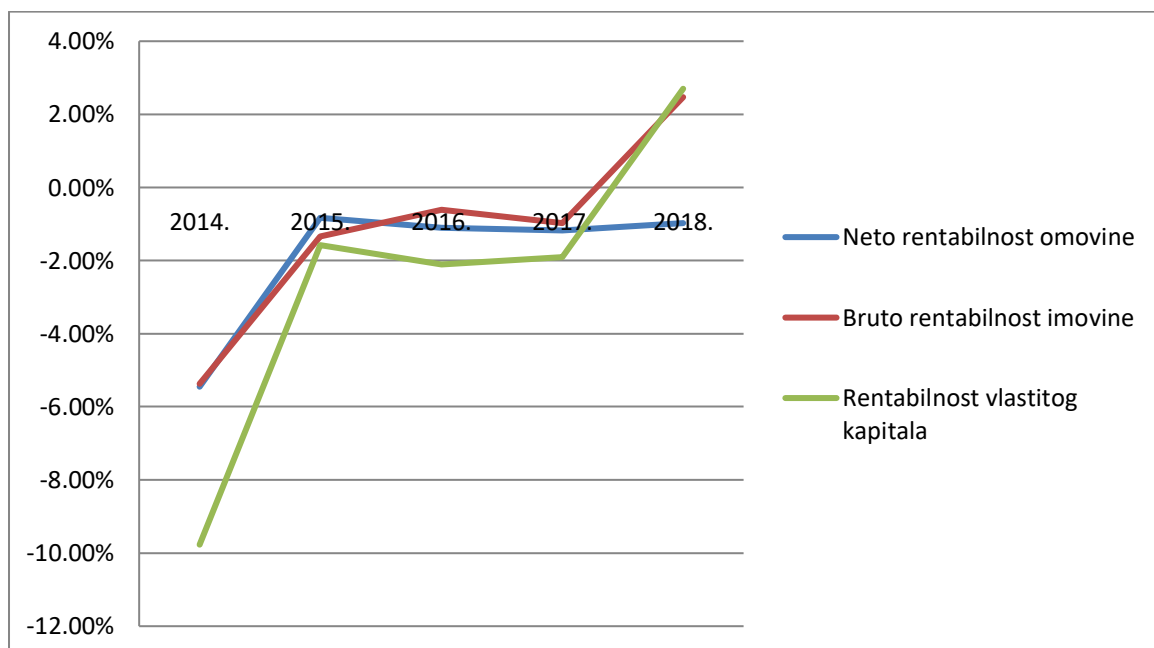
Profitna marža, pokazatelj koji ukazuje na postotak ostvarenog profita u odnosu na ostvareni prihod u promatranom vremenskom razdoblju, 2014. godine iznosila je -6,32% te se u sljedećim godinama taj negativni postotak smanjivao da bi 2018. godine iznosio 1,62% što znači da je tek u zadnoj promatranoj godini poduzeće ostvarilo 1,62% profita prije oporezivanja u odnosu na ostvarene prihode. Kao i kod neto profitne marže, bruto profitna marža je 2014. godine iznosila -6,23% te je poduzeće 2018. godine ostvarilo 2,45% bruto profita prije oporezivanja. Najveću rentabilnost vlastitog kapitala društvo je ostvarilo 2018. godine kada je iznosila 2,70% dok je u ostalim godinama imala negativan predznak te je tako 2014. godine iznosila -9,77%.

Tablica 6: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Pokazatelji/Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Neto profitna marža	-6,32%	-0,87%	-1,07%	-0,98%	1,62%
Bruto profitna marža	-6,23%	-1,41%	-0,58%	-0,81%	2,45%

Izvor: izrada autora

Graf 9: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine

Izvor: izrada autora

5. Zaključak

Temelj financijske analize jesu financijski izvještaji koji se sastoje od bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama kapitala te od bilješki uz financijske izvještaje. U ovom konkretnom primjeru, odnosno primjeru poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o. iz Koprivnice, analizirala su se samo dva financijska izvještaja, bilanca i račun dobiti i gubitka. Kako bismo dobili uvid u financijsko stanje i poslovanje ovog poduzeća koje posluje u pivarskoj industriji na hrvatskom tržištu, korišteni su različiti instrumenti financijske analize, a to su horizontalna i vertikalna analiza te financijski pokazatelji koji se sastoje od pokazatelja likvidnosti, pokazatelja zaduženosti, pokazatelja aktivnosti, pokazatelja ekonomičnosti i pokazatelja zaduženosti.

Nakon provedenih analiza možemo zaključiti da je poduzeće Calsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u promatranih 5 godina poslovalo s dobiti u samo jednoj godini odnosno 2018. godine. U razdoblju od 2014. do 2017. godine poduzeće je imalo u prosjeku 7.262.000,00 kuna gubitka, pri čemu je najveći gubitak ostvaren 2014. godine kada je iznosio 18.788.000,00 kuna. U jedinoj godini kada je poduzeće ostvarilo dobit, ona je iznosila 4.997.000,00 kuna.

Razlog ovim gubicima su uvelike veći rashodi od prihoda, čemu najviše doprinose troškovi prodanih proizvoda, koji pored troškova prodaje i distribucije, čine najveći udio u poslovnim rashodima. Na temelju aktive poduzeća, vidljivo je da ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu najviše utječu na promjene dugotrajne imovine, dok potraživanja od kupaca i ostala potraživanja imaju najveći udio u kratkotrajnoj imovini.

Prema pokazateljima čiji se izračun temelji na podacima iz bilance i računa dobiti i gubitka, možemo zaključiti da je poduzeće nelikvidno jer su kratkoročne obveze u svim godinama bile za oko 10.000.000,00 kuna veće od kratkotrajne imovine. Poduzeće u velikoj mjeri koristi zaduživanje kao oblik financiranja, a svoju dugotrajnu imovinu neuspješno financira dugoročnim izvorima financiranja. U cijelom promatranom razdoblju vidljivo je da poduzeće ne posluje ekonomično što dokazuju pokazatelji ekonomičnosti koji su u svih pet godina imali negativan predznak. Ove navedene analize trebaju pomoći u donošenju boljih, korisnijih i uspješnijih rješenja za poslovanje poduzeća koje je među prvih tri u pivarskoj industriji u Hrvatskoj. Pored ulaganja u pogone i nove proizvode, potrebno je i povećati izvoz i smanjiti rashode kako bi poduzeće postalo još konkurentnije na našem tržištu.

6. Literatura

Belak V. (2014.). *Analiza poslovne uspješnosti*. Zagreb: RriF

Bolfek, B., Stanić, M., & Knežević, S. (lipanj 2012.). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski vjesnik* Dohvaćeno iz <https://hrcak.srce.hr/84754>

Carlsberg Croatia d.o.o. (7.2.2020.). Dohvaćeno iz <https://carlsbergcroatia.hr/>

FINA. (10.12.2019.). FINA. Dohvaćeno iz Javna objava RGFI: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>

Bičak, D. (4.8.2017. u 8h) *U zagrebačkoga pivara slila se milijarda kuna prihoda* (7.2.2020.) Dohvaćeno iz <http://www.poslovni.hr/hrvatska/u-zagrebackoga-pivara-slila-se-milijarda-kuna-prihoda-330732>

Hadrović Zekić, B. (2020.) Analiza financijskih izvješća - Predavanje 4, prezentacije na kolegiju Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet u Osijeku, ak.god. 2019/2020.(10.9.2020.) Dohvaćeno iz: http://www.efos.unios.hr/analiza-financijskih-izvjesca/wp-content/uploads/sites/257/2019/03/AFI-Pred3s_2019.pdf

Šilbar D. (2010.). Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja. *Računovodstvo i porezi u praksi*.(15.12.2019.) Dostupno na: <https://www.omega-software.eu/UserDocsImages/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf>

Tracy, John A. (1994.) *Kako čitati i razumjeti financijski izvještaj*, Jakubin i sin, Zagreb; str. 12

Žager, K. (2017.). U K. Žager, I. Mamić Sačer, S. Sever Mališ, A. Ježovita, & L. Žager, *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

7. Popis slika

Slika 1: Brendovi Calsberg Croatia d.o.o., Koprivnica.....	8
--	---

8. Popis grafova

Graf 1: Odnos dugotrajne i kratkotrajne imovine te ukupne imovine poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	12
Graf 2: Odnos dugotrajne i kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivni poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	13
Graf 3: Odnos ukupnih obveza i ukupne glavnice u pasivi poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	14
Graf 4: Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	15
Graf 5: Pokazatelji likvidnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine.....	19
Graf 6: Pokazatelji zaduženosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018.....	20
Graf 7: Pokazatelji aktivnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	21
Graf 8: Pokazatelji ekonomičnosti poslovanja u razdoblju od 2014. do 2018.....	22
Graf 9: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	23

9. Popis tablica

Tablica 1: Prvih 10 pivovara u 2016. i 2018. godini	10
Tablica 2 Neto poslovni kapital.....	18
Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	20
Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	21
Tablica 5: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	22
Tablica 6: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća u razdoblju od 2014. do 2018. godine	23

10. Popis priloga

Prilog 1: Bilanca poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica od 2014. do 2018. godine.. 27

Prilog 2: Račun dobiti i gubitka poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u razdoblju od 2014. do 2018. godine 28

Prilog 1: Bilanca poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica od 2014. do 2018. godine

BILANCA CARLSBERG CROATIA D.O.O. ZA 2016. I 2017. GODINU					
Naziv pozicije	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
AKTIVA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	311	188	786	465	332
Nekretnine, postrojenja i oprema	199.626	192.132	189.706	189.284	194.499
Odgodena porezna imovina	7.036	6.065	3.823	3.025	1.659
Ukupno dugotrajna imovina	206.703	198.385	194.315	192.774	196.490
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	12.031	14.344	13.589	13.946	14.475
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	96.526	124.916	116.154	63.830	87.777
Potraživanje za porez na dobit	6.900	543	9	19	19
Novac i novčani ekvivalenti	19.250	10.413	16.237	16.333	12.490
Ukupno kratkotrajna imovina	134.707	150.216	145.989	94.128	114.761
UKUPNA AKTIVA	341.680	348.601	340.304	286.902	311.251
Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-	-
PASIVA					
Glavnica					
Temeljni kapital	239.932	239.932	239.932	239.932	239.932
Rezerve	-403	-450	-211	-62	-465
Preneseni gubitak	-47.255	-52.158	-56.025	-59.458	-54.461
Ukupno glavnica	192.274	187.324	183.696	180.412	185.006
Dugoročne obveze					
Rezerviranja	750	837	1.608	823	1.136
Ukupno dugoročne obveze	750	837	1.608	823	1.136
Kratkoročne obveze					
Rezerviranja	2.150	1.713	1.917	1.175	314
Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	33.271	22.501	8.545	0	0
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	113.235	136.226	144.538	104.492	124.795
Ukupne kratkoročne obveze	148.656	160.440	155.000	105.667	125.109
Ukupno obveze	149.406	161.277	156.608	106.490	126.245
UKUPNA PASIVA	341.680	348.601	340.304	286.902	311.251
Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-	-

Izvor: izrada autora prema <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>

Prilog 2: Račun dobiti i gubitka poduzeća Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica u razdoblju od 2014. do 2018. godine

RAČUN DOBITI I GUBITKA CARLSBERG CROATIA D.O.O. ZA 2016. I 2017. GODINU					
Naziv pozicije	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
POSLOVNI PRIHODI	294.201	331.509	354.359	342.537	312.777
Prihodi od prodaje	291.839	326.833	351.685	340.256	311.706
Ostali prihodi iz poslovanja	2.362	4.676	2.674	2.281	1.071
POSLOVNI RASHODI	-310.526	-334.663	-354.745	-345.034	-305.008
Troškovi prodanih proizvoda	-136.872	-153.468	-171.227	-160.876	-172.773
Troškovi prodaje i distribucije	-141.751	-149.692	-146.472	-151.728	-96.822
Administrativni troškovi	-31.903	-31.503	-37.046	-32.430	-35.413
FINANCIJSKI PRIHODI	485	792	668	871	497
Prihodi od kamata	151	61	75	74	87
Pozitivne tečajne razlike-povezana društva	189	165	275	384	180
Pozitivne tečajne razlike-ostalo	145	566	247	384	193
Ostali financijski prihodi	-	-	71	29	37
FINANCIJSKI RASHODI	-1.474	-1620	-1.907	-1.009	-549
Trošak kamata	-1.040	-746	-445	-135	-37
Troškovi bankarskih naknada	-98	-92	-96	-98	-97
Negativne tečajne razlike-povezana društva	-168	-184	-460	-413	-188
Negativne tečajne razlike-ostali	-168	-432	-236	-342	-211
Ostali financijski rashodi	-	-166	-670	-21	-16
IZVANREDNI (OSTALI) PRIHODI	-	-	-	-	-
IZVANREDNI (OSTALI) RASHODI	-	-	-	-	-
UKUPNI PRIHODI	294.686	332.301	355.027	343.408	313.274
UKUPNI RASHODI	-312.000	-336.283	-356.652	-346.043	-305.557
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-17.314	-3.932	-1.625	-2.635	7.717
POREZ NA DOBIT	-1.474	971	-2.242	-798	-2.720
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-18.788	-2.961	-3.867	-3.433	4.997

Izvor: izrada autora prema <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>